

Régen kerültem ilyen helyzetbe. Két órán át ültem és hallgattam. Tíz perc alatt rájöttem, kár lenne közbeszólni, kérdeznem. Beszélgetőpartnerem, Nagy Albert, a Szeged Táncegyüttes vezetője vehemensen védi az igazát. Indulataival együtt — vagy talán éppen ezért — nagyon tiszteletreméltó, amit mond.

Neki teljesen mindegy, ki tartja fenn az együttest, a lényeg az, hogy működjenek, ne tegyék őket cselekvésképtelenné. Nem a saját egzisztenciáját félti, hanem azt a 758 táncost — akik lelkesen járnak a próbákra — és a műfajt, amely nem halhat meg csupán azért, mert pénzüke van.

Nem akarják megfajni sem az államot, sem pedig a szakszervezetet! Bizonyíték erre az, hogy tavaly a bevételük meghaladta a 900 ezer forintot. Ez azzal is magyarázható, hogy táncosoktól — ennek az összegnek 1988-ban 640 ezer forint — az előadásokból pedig 285 ezer forint folyt be.

A szakszervezet tehát nem tartja el őket, még akkor sem, ha a rezsi-költségeiket valóban a szakszervezeti tagok zsebéből veszik ki. Az együttes anyagi forrásai egyébként a következők: a megyei és a városi tanács kasszájából kapnak évente 500

Miből táncolnak?

ezert forintot, ehhez jön az szmt-n keresztül az állami támogatásból 250 ezer forint.

Köztudomású, a Szeged Táncegyüttes utazik is. Miből fedezik a költségeiket? A támogatásokból általában 250 ezer forintot költenek, de ebből tavaly csupán 170 ezret használtak fel. A szülők kasszájából azonban több mint 670 ezret. Ugyanis csak az utazhat, aki jócskán bele nyúl a zsebbe. Az együttest nemrég felkérték egyiptomi útra. Még nem dönt el, mennek-e, hiszen egy-egy gyereknél 15 ezer forintot kellene befizetnie. Mit tehet ilyenkor az együttes vezetője? Felajánlja szolgáltatásait a vállalatoknak. Egyelőre 400 ezer forint hiányzik még az úthoz.

Másról! Nagy Albert azt sem titkolja, hogy mennyi a fizetése. Bruttóban 8300 forint. A munkaideje reggel 8-tól este 9-ig tart, szombaton, vasárnap nincs megállás. Nem tart el és főnnyéparatust, két főállású munkatárs dolgozik, egy zenész, egy varrónő és egy takarító. A fizetések 4-5 ezer forint között mozognak. A kilenc szak-

körvezet tiszteletdíja 900-1000 forint. A fentiekből is kiderül, ésszerűen próbálnak gazdálkodni. Ezért vezették be többek között a tandíjat is.

A Szeged Táncegyüttes vonzaskörzete az egész Dél-Alföld. Három megyét igyekeznek ellátni szakmai tanácsokkal, tanfolyamokat, táncbörököt szervezve. Nagy Albert egyébként a Dél-Alföldi Néptánc tanács titkára. Szerinte, ha a rezsi-költséget a nyakunkba varrnák, egyenlő lenne a halálukkal. Azt már nem élnék túl. Végül az együttes vezetője azt is elmondta, hogy 1972 óta az együttes létszáma majdnem a hatszorosára nőtt. De sajnos az is érezhető, hogy a szülők már nagyon nehezen tudják megfizetni a tandíjat, ami havonta általában 200 forint, ez azonban korántsem fedezi a költségeket.

Felhívtam az szmt gazdasági vezetőjét, Sipos Mihályt. Miből is tevődik össze a Szeged Táncegyüttes számláján szereplő 2,2 millió? Nagy felreértés szünt meg. Ebből az összegből gazdálkodtak. A támogatás nem több, mint 723 ezer forint, plusz a rezsi-költség. És ha a bevétel meghaladja a 900 ezer forintot, ugye, már nem is annyira ráfizetéses a Szeged Táncegyüttes!

B. E.

Hazaérkezett az operatársulat

Az igényesség sikeres — Nyugat-Európában

Nagyon járádt, de azért boldog csapat kászálódott le a színház előtt parkoló buszokról szombat. 21 napos turnéjáról hazaérkezett az operatársulat. A fáradságnak is, az örömeinek is megvolt az oka. A rendkívül megerőltető, ám tapsos sikereken gazdag három hét után, a sok száz kilométeres utazgatás, a többezés, kritikus, „idegen” nézőtábor előtti szereplés sokféle izgalma után bizony különleges érzés: végre itthon!

Pedig... mindannyian, akiknek módjuk volt az összehasonlításra, azt mondták, ez a mostani az egyik legkényelmesebb, egyszerűbb, a legsikeresebb turné volt. Az előbbi persze túlzó kifejezés; a kényelmesség ezúttal azt jelenti, hogy nem a közönség is, a szakkritika is „jól veszi” a hagyományostól eltérő előadásmódot; fogékonyak a modern zenés színházi törekvésekre, értékelik, értik, akceptálják az ideát: valamely klasszikus mű színpadra állításának egyedi, eredeti, új módjával annak a jelenünkben eleven tartalma hangsúlyozni... S mint a világon mindenütt, az NSZK-ban, Luxemburgban, Svájcban, Ausztriában is rangot, tekintélyt, elismerést lehet szerezni — az igényességgel. A mérce Európának azon a fertályán szinte természetesen magas, hiszen az emberek megszokták, hogy életük egyetlen területén sem kell nélkülözniük egy bizonyos, a mi körülményeinkhez viszonyítva bizony irigylencsételen magas nívót. Nincs ok, amiért éppen a művészetben mondanának le a minőség igényéről. Ha tehát a szegedi opera előadásairól szólva a ragyogó jelzőt használják a kórus (karvezető: Gyüdi Sándor) és a zenekar teljesítményére; ha hosszan foglalkoznak azokkal az

előadásrészletekkel, amelyekben a karmesternek (Oberfrank Géza) köszönhetően nyilvánult a szépség; ha azt írják, hogy nagyszerű hangok birtokosai a szólisták, s amellet színészileg-érzelmileg is meggyőzőek, ha fenomenálisnak mondják a koloratúrsoprán (Iván Ildikó — Olympia); ha magávalragadóknak, s az előadás érzelmi csúcspontját megteremtőnek az Antónia szolamát éneklőt (Csonka Zsuzsa); csodálatosnak, szuverénnek a velencei kép szopránját is (Matkócsik Éva — Giulietta); tökéletesnek — vokálisan és játékban — a mezzoszoprán (Szonda Éva — Miklós); ha az elismerés kifejezésére több jelzőt is odaillesztenek a hang szó elé, mielőtt a négyes bariton szerepben nyújtott játékot is dicsérik (Gurbán János) — szóval, ha mindez ott áll, fehérenfeketén az újságjaikban, tessék elhinni, sokat jelent. Ott, ahol megszokták, hogy valódi értékük mérjenek mindent; s reméljük itthon, ahol éppen tanuljuk, hogyan kell ezt csinálni.

A főnti folsorolás: kiemelések — egyetlen kritikából, az egyik szereplőgárda tagjainak nevével. A hazaérkezésük nyomban papírra vetett gyors tudósítás mi-egyebet tehet, a kiemelés kényes eszközét választja, mert a teljesség (s vele a még mindig viszonylagos igazságosság) — hosszú. Am reményünk van, hogy hamarosan mégis sikerül megmutatni a szegedi operabarátnak, hiszen a tudósító ebből a célból gyűjthetett tapasztalatokat.

Vagy lehet, hogy nem sikerül? megírni, hogy mit jelent az opera turnéja — kinek-kinek, s amúgy mindent összevetve? mit jelent, hogy jövőre is várják a társulatot?

A kérdőjel törvényszerűen bukkan föl, göröcsbe rándul tőle az ember gyomra, mert ennyi távollét után is lehet már tisztán érzekelni: ebben a mi világunkban, itthon, minden lehetséges — és mindenek az ellenkezője; hogy itthon lenni — az valami más. Például: Ausztriában az utolsó előadás után buszra szállt a holtfáradt zenekar, azt mondták, köszönök, nem kérnek a szállodából, elindulnak hazá. Szombaton délelőtt 10-kor itthon voltak. Mi, többiek inkább reggel korán keltünk, déli háromnegyed tizenkettőkor a határoláson voltunk — ott is maradtunk pontosan negy és fél óra hosszat. Miért? Csak. A magyar vámtiszt azt mondta, egyelőre nem jön. délután két órakor váltják, majd ok... De ők sem jöttek. Az autóbuszok jól bírták a várakozást, kévéssé a buszba zárt emberek, a szólisták, az énekkari tagok, a műszak... Rolf, a német sofőr, akinek ezer kilométer kellett vezetni aznap, csak nézett, mint a moziban. Nézte a végeláthatatlanul kigyúzó sorokban a Trabantokat, a 15 éves Zsigulikat, a csomagtartókon a hűtőládadóbozokat, a vámolásra váró sok száz ideges embert, a füstöt, a koszt — nem szolt egy szót sem. Mi ültünk a buszban és tévériportokból idézgettünk képeket és szövegeket nyugati határátelöhelyeink kulturálságáról. Eleinte keserves-nagyokat nevtünk, aztán mi sem szoltunk egy szót sem. Rolf négy ország útjain több ezer kilométert vezetett koccanás nélkül, Pesten kiütötte a féklámpáját egy professzionista autós hölgy. — Végül azért hazaértünk. Éjszaka volt.

Sulyok Erzsébet

Felvételi hirdetés

A Színház- és Filmművészeti Főiskola felvételt hirdet az 1989–90-es tanévre: — színész szakra, nappali és — operett-musical színészképzőre, esti tagozaton 4 éves tanulmányi idővel. A felvételre érettségizett vagy az 1988–89-es tanévben érettségiző fiatalok jelentkezhetnek. Felvételi korhatár: színész szakra lányoknál 22, fiúknál 24 év; operett-musical színészképzőre lányoknál 24, fiúknál 26 év.

A felvételi jelentkezési laphoz (ATÜ 820. rsz. nyomtatvány) csatolni kell önálló írásbeli, iskolai bizonyítványt, 300 forint felvételi díj befizetését igazoló feladóvényt, valamint 2, saját névre megcímezett borítékot.

A főiskolára jelentkezők — az érvényes rendelkezések értelmében — egyidejűleg egy másik felsőoktatási intézménybe is kérhetik felvételüket. A jelentkezés határideje: 1989. március 1. Cím: Színház- és Filmművészeti Főiskola tanulmányi osztály, 1088 Budapest, Vas utca 2/D. Telefon: 384-715. (MTI)

Szeretetszolgálat alakult

Budapesten egyesületté alakult a Magyar Máltai Szeretetszolgálat, amely a Római Katolikus Egyházi Szeretetszolgálat segítségével eddig is több millió márká értékűt használt, jó minőségű kórházi felszerelést, berendezést juttatott legnagyobb részt közéleti, egészségügyi intézményeknek, és száz tonna ruhaneműt a rászoruló lakosoknak.

Az egyesület ezt a tevékenységét, mint a Máltai Lovagrend segélyszerveinek magyarországi testvérszervezete a jövőben még fokozottabb mértékben kívánja folytatni. Legfontosabb támogatója az NSZK-ban a múlt év decemberében megalakult Ungarienscher Malteser Caritasdienst (UMCD), amely a küldemények túlnyomó részét gyűjtötte, és élvezi a katolikus egyház, a társadalom és — összekötő szerepe miatt — Hans-Dietrich Genscher külügyminiszter személyes támogatását.

Irodalmi kávéház

Romániai életünk

Magyar sors, vagy csak a kelet-európai normális, hogy mivelénk vagy haláluk után, vagy — jó esetben — késő aggkorukban nyílnak meg az éleket betekintésre? Nálunk nemzedékek távoztak úgy az életből, hogy nem nyílt módjuk a velük történetek kibeszélésére, nem mondhatták el sem barátoknak, sem rokonoknak, különösen nem a nemzet érdeklődő nyilvánossága előtt, amit megélték. Ezért azután egymásra halomba torló utóközlések, a történelem természetesen rendjéről eltérő beismerések és feltárlások, közből kínzó kétyelek és választalan talányok kusza hálója fonódik a későn született kérézőkre.

Még manapság is Rajk Lászlónál tartunk, Nagy Imre alakját kutatjuk, Faludy György versein melázzunk, melyek 39 év messzeségéből, az ÁVO pesti pincéiből New Yorkban kinyomattak, s mára hazatértek...

„De november negyedikén kocsit küldtek értünk, hogy menjünk a jugoszláv követségre. Három hetet töltöttünk ott, reménytelenségben és reménységben. Ma már, Hruscsov emlékiratainak ismeretében nyilvánvaló, beszélni is lehet róla, hogy Jugoszlávia két-színű játékot játszott akkor. Tito megígérte Hruscsovnak, segítségére lesz a magyarországi események rendezésében. Minket becsaltak, mi meg beszéltünk a kalitkába. Igaz, máshová nem is igen mehettünk volna. Semleges kommunistákhoz menekülhetek csak a magyar kommunisták. Az volt az elképzelés, hogy az egész társaság, Nagy Imre és családja, Szilágyi József, Harasztiék, Losonczi Gézaék, Lukács Györgyék, Vásárhelyiek, Újhelyi Szilárd, Rajk Lászlóné a kisfiával, meg mi menedéjogot kérünk Jugoszláviától. Ezt az elképzelést azonban elsöpörte Tito pulai beszéde, amelyben azt mondta, Nagy Imre megszökött...”

Donáth Ferenc özevgye, Bozók Éva, a Nők Lapja főmunkatársa, mesélt így azokról a vérzivataros 1956-os napokról, amelyek után két év Romániában eltöltött száműzés — védőőri-

zetel — kövekezett. Erről beszélgetünk, hitükről mely segítette élni, sorsukról mely ma is megfajlásra vár, történetükről, mely észrevétlen jelenünkbe vezet — ma este 6-kor a Royal kávéházban. Tráser László

Megalakult az MCDSZ makói csoportja

A Magyarországi Cigányok Demokratikus Szövetségének Országos Vezetősége január 16-án alakult meg. A 15 fő testület célkitűzései között az is szerepel, hogy a vidéki városokban, falvakban is alakuljanak helyi csoportok a cigányproblémák feltárá-sára, és arra, hogy azokat közös erőfeszítésekkel orvosolják és oldják meg. Hasonló célkitűzésekkel az elmúlt szombaton délután került sor a makói csoport alakuló közgyűlésére. A jelenlévőket és a meghívott vendégeket Rádai József országos vezetői tag köszöntötte. Majd Gaudi János, az MCDSZ makói csoportjának ideiglenes elnöke változta fel elképzeléseiket, a város cigányszármazású lakosainak érdekében tervezett programjukat. Mint mondotta, a tervek az országos irányelvekhez igazodva dolgozták ki. Azokat a városi társadalmi, politikai, gazdasági vezetőivel, és nem utolsósorban a cigányszármazású lakók aktív részvételével lehet csak megvalósítani. Céljuk az érdekvéviselés; a teljes foglalkoztatás, az oktatás támogatása; a lakáskérdés és egyéb szociálpolitikai intézkedések, a helyi vezetőkkel való közös egyeztetés utáni konkrét cselekvés.

— Úgy gondoljuk — hangsúlyozta Gaudi János —, hogy nekünk, cigányoknak kis összefogással is vannak lehetőségeink életkörülményeink és környezetünk javítására. Konkrétan arra gondolnak, hogy Makón, a Honvéd városrészben társadalmi munkában vállalnak út-és járdaépítéseket, amennyiben a városi tanács erre anyagot biztosít. Szeretnék elérni, hogy a hagyományt puló csa-

ládok, egyének (akiknek ez a fő jövedelemforrásuk) nyugdíjra kerüljenek fizessenek, és munkaviszonyok számítsanak az e tevékenységgel eltöltött idejük. A helyi szövetség bérmunkát szeretne vállalni a városban. Az ebből származó jövedelem egy részét a szövetség MNB-számlájára fizetné be, a másikat pedig a munkában résztvevők között arányosan osztva szét. Azért, mert Makón is egyre több lesz a munkanélküli. A városban élő cigányszakembereket és segédmunkásokat az adott lehetőségeken belül kisvállalkozási formában szeretnék foglalkoztatni. A tervek között szerepel az is, hogy a tanács lakáselosztásának véleményét kellene nyilvánítaniuk. Csak így lehetőséges a legrászorultabbaknak segíteni. Tisztában vannak azzal, hogy a mai gazdasági helyzetben a városi tanácsnak nincs lehetősége új lakások építésére. Ebből adódik viszont, hogy a megtelepítést az újraelosztásnál rangsorolni kell. Tudják azt is, hogy a lakáskérdés nemcsak a tanácsnak kell megoldani. Eppen ezért a magánépitkezésekre is szeretne az MCDSZ segítséget nyújtani a helyi igazgatás szerveknek. A tanács és az egyéb gazdálkodó szervek kezelésében levő lakásépítési tervek értékesítésében a helyi szövetség szeretne érvényre juttatni a véleményét. Ugyanigy az építési engedélyek gyorsabb beszerzését is szorgalmazni. A szociális segélyek elosztásához is felajánlják a segítségüket, hogy az arra rászorulókat és ne az érdemtelenek kapjanak támogatást.

Szándékuk szerint a városban szeretnék segítséget nyújtani az oktatásban

részt vevő nevelőknek és tanároknak. A szülőket próbálják rábírni arra, hogy gyermekeik rendszeresebben járjanak az iskolába. Ez azt a célt szorgalmazná a későbbiek folyamán, hogy minél több értelmiségi fiatal kerüljön ki a cigányszármazásúak közül. Elsősorban társadalmi munk és nem utolsósorban a szövetség vezetőinek utánpótlására. Jó kapcsolatot próbálnak kialakítani a Magyarországi Cigányok Kulturális Szövetségével is. Elképzeléseik vannak arra, hogy Makón lehetne cigányfolklor fesztivált is rendezni, természetesen a legtehetségesebb fiatal zenészek felkutatásával.

A program ismertetése után Nádai Gyula, az MCDSZ országos elnöke is szót kért. Történeti áttekintésben tisztelettel szolt az ösök emlékére. Felvázolta a jelenkor problémáit, a rájuk háruló feladatokat, és ismertette az MCDSZ irányelveit. Azt követően többen is elmondták észrevételeiket, javaslatukat. Többek között Károlyi Sándor, Petrovics Lajos, Raffai János, Sztojko Antal, Petrovics Mátyásné, Faragó János és Mezei Lajos. A meghívott vendégek közül Sarró Ferenc, a városi tanács elnöke, Keresztes Zoltán, a városi pártbizottság első titkára és Gyarmati András, a Hazafias Népfront városi bizottságának titkára ajánlották fel segítségüket, támogatva a makói csoport elképzeléseit. Majd sor került a városi csoport vezetőjének a megválasztására is. Gaudi János elnöknek, titkárnak Restás Józsefet, vezetőségi taggá pedig Mona Andort választották meg a jelenlévők.

Molnár László